

ANTALYA
İL UMUMİ HIFZISSİHHA KURULU KARARI

Karar No : 2020 / 60
Karar Tarihi : 30/06/2020

İl Umumi Hıfzıssıhha Kurulu, İçişleri Bakanlığı'nın 28.06.2020 tarihli ve İller İdaresi Genel Müdürlüğü ifadedi 10332 sayılı "Tiyatro, Sinema, Konser Salonu ve Gösteri Merkezlerinin Faaliyete Başlaması Hk." konulu genelgesi çerçevesinde gerekli kararları almak üzere, 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nun 26. maddesine istinaden 30.06.2020 tarihinde gerçekleştirilen olağanüstü görüşmede aşağıdaki kararları almıştır.

GÜNDEM:

Tüm dünyayı tehdit etmeye devam eden ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından PANDEMI olarak nitelendirilen Koronavirüs (Covid-19) salgınından ülkemizi ve vatandaşlarımızı korumak ve salgının yayılmasını engellemek için, İçişleri Bakanlığı'nın yukarıda zikredilen genelgesi, Covid-19 Salgın Yönetimi ve Çalışma Rehberi ile Kültür ve Turizm Bakanlığının 23.06.2020 tarihli ve 432597 sayılı genelgesi uyarınca gereken kararların alınması.

KARAR:

İçişleri Bakanlığı'nın yukarıda zikredilen genelgesiyle;

Çin'de ortaya çıkarak bütün dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgınının ülkemizde kamu düzeninin bir parçası olan kamu sağlığına olumsuz etkilerini asgari seviyeye düşürmek amacıyla, Sağlık Bakanlığı ve Koronavirüs Bilim Kurulunun önerileri, Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatları doğrultusunda bugüne kadar birçok tedbir kararının alınmış ve uygulamaya geçirilmiş olduğu,

Dünya Sağlık Örgütü tarafından küresel bir salgın olarak ilan edilen Koronavirüsün (Covid-19) ülkemizde yayılmasına engel olmak amacıyla 16.03.2020 tarihli ve 5361 sayılı genelge ile "tiyatro, sinema, gösteri merkezi ve konser salonu" gibi kültür-sanat tesislerinin faaliyetlerinin geçici olarak durdurulmasının kararlaştırılmış olduğu,

İçerisinde bulunulan kontrollü sosyal hayat döneminde, salgınla mücadelenin genel prensipleri olan temizlik, maske ve mesafe kurallarının yanı sıra her bir faaliyet alanı/iş kolu için alınması gereken önlemlerin ayrı ayrı belirlenerek, bu kural ve önlemler çerçevesinde faaliyetlerin sürdürülmesinin sağlanmakta olduğu,

Bu çerçevede; Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanan Salgın Yönetimi ve Çalışma Rehberinin "**Covid-19 Kapsamında Sinema, Tiyatro ve Diğer Kültürel Etkinliklerle İlgili Alınması Gereken Önlemler**" başlığında belirlenen tedbirler ile Kültür ve Turizm Bakanlığının 23.06.2020 tarihli ve 432597 sayılı genelgesinde işaret edilen önlemlere riayet edilmesi kaydı ile 16.03.2020 tarihli ve 5361 sayılı genelge ile faaliyetleri durdurulan "**tiyatro, sinema, konser salonu ve gösteri merkezleri**"nin 1 Temmuz 2020 tarihinden itibaren faaliyetlerine başlayabilmesinin kararlaştırılmış olduğundan bahisle;

Valilik/Kaymakamlıklarca, tiyatro, sinema, konser salonu ve gösteri merkezlerinin faaliyetlerini yukarıda belirtilen Rehber ve genelgelerde belirtilen kurallara göre sürdürmeleri için Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 27 ve 72 nci maddeleri uyarınca gerekli kararların alınması, İl/İlçe Umumi Hıfzıssıhha Kurulları kararları doğrultusunda faaliyete başlayacak olan tiyatro, sinema, konser salonu ve gösteri merkezlerinin ayda en az iki kere denetlenmesinin sağlanması, konu hakkında gerekli hassasiyetin gösterilerek uygulamanın yukarıda belirtilen çerçevede eksiksiz bir şekilde yerine getirilmesi, tedbirlere uymayanlarla ilgili yasal işlemlerin yapılması istenmiştir.

Söz konusu genelge ile bildirilen hususlar ışığında yapılan görüşme sonucunda;

1. İlimizdeki tiyatro, sinema, konser salonu ve gösteri merkezi gibi kültür-sanat tesislerinin;

a) Faaliyetlerine izin veren mevzuat hükümleri (İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik vb.) ile iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin tedbirlere uyulması,

b) Sağlık Bakanlığı'nca yayımlanan Salgın Yönetimi ve Çalışma Rehberi'nin kararımıza ekli "Covid-19 Kapsamında Sinema, Tiyatro ve Diğer Kültürel Etkinliklerle İlgili Alınması Gereken Önlemler" (Ek-1) başlığı altında belirtilen kurallara ve Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın kararımıza ekli 23.06.2020 tarihli ve 432597 sayılı genelgesinde (Ek-2) belirtilen hususlara, ayrıca, ilgili Bakanlıklarca bu konuda bundan sonraki süreçte yayımlanabilecek yeni düzenlemelere uyulması kaydıyla,

1 Temmuz 2020 tarihinden itibaren hizmet vermeye başlayabileceklerine,

2. Faaliyete başlayacak olan tiyatro, sinema, konser salonu ve gösteri merkezlerinin ayda en az iki kere denetlenmesinin sağlanmasına,

3. Yukarıda belirtilen hususların uygulanmasının, takip ve denetiminin belediyeler, il ve ilçe sağlık müdürlükleri ile İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından yapılmasına,

4. İl Umumi Hıfzıssıhha Kurulu'nun aldığı kararlara uyulmaması halinde ve her seferinde ayrı ayrı olmak üzere, fiilin niteliğine göre;

a) Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nun 282. maddesi gereğince, İçişleri Bakanlığı'nın genelgelerinde belirtilen miktarda idari para cezası uygulanmasına,

b) Kabahatler Kanunu'nun 32. maddesi gereğince 392,00 TL idari para cezası uygulanmasına,

c) Türk Ceza Kanunu'nun Bulaşıcı Hastalıklara İlişkin Tedbirlere Aykırı Davranma başlıklı 195. maddesinde yer alan "... yetkili makamlarca alınan tedbirlere uymayan kişi, iki aydan bir yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır." hükmü uyarınca, bu hükmü uymayan kişilerin, haklarında gerekli adli işlemler takdir ve ifa edilmek üzere adli makamlara bildirilmesine,

d) İşyerleri ve firmalar hakkında ilgili mevzuat uyarınca gerekli yaptırımların uygulanmasına,

İl Umumi Hıfzıssıhha Kurulumuzca, 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11/C maddesi ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nun 27. ve 72. maddeleri uyarınca, 30.06.2020 tarihinde oybirliği ile karar verilmiştir.

Başkan
Ersin YAZICI
Vali

Üye
Muhittin BOCEK
Büyükşehir Belediye Başkanı

Üye
Dr. Ünal HÜLÜR
İl Sağlık Müdürü

Üye
Tbp. Alb. Gülşah UZMAN
Garnizon Baştabibi

Üye
Yüksel ARSLAN
İl Milli Eğitim Müdürü

Üye
Gökhan KARACA
İl Tarım ve Orman
Müdür V.

Üye
Tevfik ALTINAY
İl Çevre ve Şehircilik
Müdürü

Üye

Dr. Özlem ERİNEKÇİ
Türkiye Hıfzı ve Sahiller
Sağlık Genel Müdürlüğü
Akdeniz Bölge Baştabibi

Üye

Dr. Şadiye ÇAKMAKLI
KÜÇÜK
Kepez İlçe Sağlık Müdürü

Üye

Uzm. Dr. Ali Vefa SAYRAÇ
Atatürk Devlet Hastanesi
Başhekim

Üye

Dr. Ramazan AKALIN
Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Sağlık İşleri Dairesi Başkanı

Üye

Doç. Dr. Mehtap TÜRKAY
Serbest Tabip
Antalya Tabip Odası Tem.

Üye

Ecz. Emre SELÇUK
Serbest Eczacı
Antalya Eczacılar Odası Tem.

EK-1

**COVID-19 KAPSAMINDA SİNEMA, TİYATRO VE DİĞER KÜLTÜREL
ETKİNLİKLERLE İLGİLİ ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER**

COVID-19 enfeksiyonunun temel bulaşma yolu damlacık ve temas yoludur. Sinema, tiyatro ve diğer kültürel etkinlikler çalışma koşulları nedeniyle personele ve izleyicilere COVID-19 bulaşması açısından risk oluşturabilirler. Bu nedenle sinema, tiyatro ve diğer kültürel etkinliklerin yapıldığı yerlerde COVID-19 kapsamında aşağıdaki kurallara uyulmalıdır.

Sinema, tiyatro ve diğer kültürel etkinliklerin yapıldığı yerlerin girişine COVID-19 önlemleri ile ilgili afişler (el yıkama, maske kullanımı ve içeride uyulması gereken kurallar) asılmalıdır. Girişlerde ve içeride el antiseptiği bulundurulmalıdır.

A.Genel Önlemler

1) Sinema, tiyatro ve diğer kültürel etkinliklerde personel ve izleyicilerden ateş, öksürük, burun akıntısı, solunum sıkıntısı belirtileri olan, COVID-19 tanısı alan ve temaslı olanlar içeriye alınmamalı, tıbbi maske takılarak COVID-19 yönünden değerlendirilmek üzere sağlık kurumuna yönlendirilmeli, girişte bu koşulları anlatan bir afiş asılmalıdır.

2) Biletleme işlemlerinin tüm aşamaları mümkün olduğunca online ortamda yapılabilecek şekilde düzenlenmelidir. Online biletlerin etkinlik yerinin girişlerinde teması engellemeye yönelik barkod veya karekodlu olmasına önem verilmelidir.

3) Online biletleme esnasında organizasyonda alınacak COVID-19 önlemleri ile ilgili bilgilendirme yapılmalıdır.

4) Bilet iptal talepleri online ortamda yapılabilmelidir.

5) Gişeler, gösteri alanlarının girişi, bekleme alanlarının ulaşılabilir yerlerinde el antiseptiği veya en az %70'lik alkol içeren kolonya bulundurulmalıdır. Doluluk durumu belirli aralıklarla kontrol edilmeli, üzerine ekleme yapılmamalı ve boşalanı yenisi ile değiştirilmelidir.

6) Gişe sırasında kalabalık oluşmasını engellemek için, şeritlerle tek kişilik sıralar oluşturulmalı, her sıra arasına da en az 1 metre mesafe koyulmalıdır. Gereken yerlerde zemine aralarında en az 1 metre mesafe olacak şekilde yer işaretleri yerleştirilmelidir.

7) Yapılacak ödemelerde mümkün olduğunca nakit ödemeden kaçınılmalı, kartla temassız ödeme tercih edilmelidir.

8) Giriş ve çıkışlar kişilerin birbirleriyle temasını engelleyecek şekilde düzenlenmelidir. Sosyal mesafe kurallarına (en az 1 metre) uyulmalı, girişlerde kişiler sıra ile içeriye alınmalı ve sırada durulması gereken alanlar, aralarında en az 1 metre mesafe olacak şekilde yer işaretleriyle belirlenmelidir.

9) Giriş ve çıkışlar için ayrı kapılar kullanılmalı, mümkün değilse aynı kapı şeritle ayrılmalıdır, zeminde tek yönlü gidiş-geliş işaretleri konulmalıdır.

10) Girişlerde güvenlik nedeni ile üst ve çanta aramalarından kaçınılmalı, güvenlik aramalarında uygun cihazlar (x-ray cihazı, el dedektörü- metal dedektörler) kullanılmalı, olabildiğince yakın temastan kaçınılmalıdır. Güvenlik görevlilerinin yüz yüze temas olasılığını azaltmak için camlı kabinlerde bulunmaları önerilir. Böyle bir imkan yoksa giriş yapanlarla güvenlik görevlileri arasında en az 1 metre mesafeyi sağlayacak şekilde düzenleme yapılmalıdır. 1 metreden uzak durulacaksa sadece tıbbi maske yeterlidir. Güvenlik görevlileri üst araması yapıyorsa tıbbi maskeye ek olarak yüz koruyucu kullanılmalıdır.

11) Girişlerde personelin (bilet satışı yapan vb.) en az 1 metre sosyal mesafeyi koruyamaması halinde tıbbi maskeye ek olarak yüz koruyucu kullanması sağlanmalıdır.

12) Giriş ve çıkışlarda, seanslar ve izleyici sayısı gözönüne alınarak, kalabalık oluşmaması için önlemler alınmalı, mümkünse ilave giriş ve çıkış kapısı açılmalıdır.

13) Otoparklarda kalabalık oluşturmayacak şekilde önlemler alınmalıdır.

14) Girişlerde sosyal mesafe, maske takma, el hijyeni, izleyici alanlarının düzenlenmesi ve gösteri alanların boşaltılması konularında anonslar yapılmalıdır.

15) Birden fazla salon bulunan sinemalarda kalabalığı önlemek için seans başlangıç ve bitişleri ile film araları birbirinden farklı zamanlarda olacak şekilde planlanmalıdır.

16) Sinema, tiyatro ve diğer kültürel etkinliklerin yapıldığı yerlere maske takılarak girilmeli, içeride de takılması sürdürülmelidir. Bu tip yerlerde ve genel olarak toplum içinde bez maske takılması yeterlidir. Bunu yaparken bez maske kullanımı kurallarına uyulmalıdır. İki yaş üstü çocukların da kendilerine uygun maske takmaları sağlanmalıdır.

17) İzleyici koltuklarında oturma düzenlemeleri yapılmalıdır. Seyirci koltuklarında kişiler arası her yönden bir koltuk boşluk bırakılarak salon kapasitesi %60'ı aşmamak kaydıyla sosyal mesafe planına uygun oturma düzeni sağlanmalıdır.

18) İzleyicilerin salon içerisinde su haricinde içecek ve yiyecek tüketmesine izin verilmesi durumunda yeme-içme sırasında maske çıkarılacağından izleyiciler arası sosyal mesafenin her yönden (sağ-sol, ön-arka) en az 1.5 metre veya 2 koltuk boş bırakılarak artırılması sağlanmalıdır.

19) Kapalı alanda 8 metrekareye, açık alanda ise 4 metrekareye bir kişi düşecek şekilde personel ve izleyici sayısı planlanmalı, içeriye alınması gereken kişi sayısı buna göre düzenlenmelidir.

20) Gösteri bekleme alanı ve bekleme salonu gibi alanlarda içeride kalabalık oluşmasını engellemek için, dış kapıya içeriye girilmesini engelleyecek basit bir uyarıcı/engelleyici koyulmalıdır. Bu, kapının her iki tarafından tutturularak asılabilecek basit bir kırmızı renkli kordon ya da şerit olabileceği gibi, kasa, plastik duba gibi bir blokaj materyali de olabilir. Sorumlu bir personel ayrılarak bu kuralların uygulanması denetlenmelidir.

21) Büfelerde müşterilerin yiyeceklere dokunmasını engellemek için açıkta yiyecek bulundurulmamalıdır.

22) Sinema, tiyatro ve diğer kültürel etkinliklerin yapıldığı yerlerde bulunan restoran, kafeteryalar ve kantinlerde Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanan "Salgın Yönetimi ve Çalışma Rehberi"nde yer alan restoran, kafeterya ve kantinlerle ilgili uyarılar dikkate alınmalıdır. <https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/tr/salgin-yonetimi-ve-calisma-rehberi.html>

23) Sinema, tiyatro ve diğer kültürel etkinliklerin yapıldığı yerlerde bulunan ofislerde Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanan "Salgın Yönetimi ve Çalışma Rehberi"nde yer alan ofislerde alınacak korunma önlemleri ile ilgili uyarılar dikkate alınmalıdır. <https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/tr/salgin-yonetimi-ve-calisma-rehberi.html>

24) Açık havada yapılan gösterilerde Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanan "Salgın Yönetimi ve Çalışma Rehberi"nde yer alan konserlerde alınacak korunma önlemleri ile ilgili uyarılar dikkate alınmalıdır. <https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/tr/salgin-yonetimi-ve-calisma-rehberi.html>

25) Araç içinden izlenen açık hava sinema gösterilerinde araç dışına çıkılmamalı, yiyecek içecek servisleri araca yapılmalıdır.

B. Personeli Korumaya Yönelik Alınması Gereken Önlemler

1) Personelin COVID-19'un bulaşma yolları ve korunma önlemleri konusunda bilgilendirilmesi sağlanmalıdır.

2) Personel içerisinde ateş, öksürük, burun akıntısı, solunum sıkıntısı gibi belirtileri olanlara tıbbi maske takılarak izole edilmeli, ilgili sağlık kurumuna yönlendirilmelidir.

3) COVID-19 belirtileri gösteren (ateş, öksürük, burun akıntısı, solunum sıkıntısı gibi belirtileri olan), COVID-19 tanısı alan ya da COVID-19 teması olan personel çalıştırılmamalı, personelin tekrar işe başlaması sürecinde İl Sağlık Müdürlüğü tarafından

Sağlık Bakanlığı COVID-19 Rehberindeki kurallara göre yönetilmelidir (<https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/tr/>).

4) Personelin tamamı kuralına uygun maske takmalı, maske nemlendikçe ya da kirlendikçe değiştirmelidir. Yeni maske takılırken el antiseptiği kullanılmalıdır.

5) Kişiler arası en az 1 metre sosyal mesafe korunmalıdır. Gişe görevlisi, bilet satışından sorumlu eleman, büfe personeli maske takmalı, 1 metreden yakın temas olasılığı olan personel tıbbi maske ve ek olarak yüz koruyucu da kullanılmalıdır.

6) Personelin el hijyenine dikkat etmesi sağlanmalıdır. El hijyenini sağlamak için, eller en az 20 saniye boyunca su ve sabunla yıkanmalı, su ve sabunun olmadığı durumlarda el antiseptiği kullanılmalıdır. Antiseptik içeren sabun kullanmaya gerek yoktur, normal sabun yeterlidir.

7) Personel, dinlenme alanlarında en az 1 metrelik sosyal mesafeyi korumalı ve maske takmayı sürdürmelidir.

8) Personellere yemek sağlanıyorsa tek kişilik paketler halinde dağıtılması sağlanmalıdır.

9) Personellerin iş yerlerinde kullandıkları iş kıyafetleri günlük olarak değiştirilmeli ve uygun şartlarda (en az 60°C de çamaşır makinesinde) düzenli olarak yıkanmalıdır.

C. Kulis Olması Durumunda Alınması Gereken Önlemler

1) Ziyaretçi ya da hediye kabul edilmemelidir.

2) El antiseptiği bulundurulmalı ve doluluk durumu sık sık kontrol edilmelidir.

3) Zorunlu haller dışında sanatçı ve görevlilerin maske takması sağlanmalıdır.

4) Kostüm, makyaj işlemleri gibi hazırlık alanlarında, işlem yapılacak kişiye 1 metreden yakın temasta bulunacak kişiler maske, yüz koruyucu/gözlük kullanılmalıdır.

5) Kuliste damlacık bulaşmasını arttırabileceğinden yüksek sesle konuşulmamalıdır.

6) Klima ve vantilatör kullanılmamalıdır.

7) Kulisler pencereler açılarak sık sık havalandırılmalıdır.

D. İzleyicilere Yönelik Alınması Gereken Önlemler

1) İzleyiciler COVID-19 kapsamında alınan kurallara uymalıdır.

2) İzleyicilerin gösteri alanlarının girişinde görünür bir yere asılmış olan ve içeride uyulması beklenen kuralları açıklayan bilgilendirmeyi okuması sağlanmalıdır.

3) İzleyiciler alana girerken maske takmalı ve gösterim süresince maskelerini çıkarmamalıdır.

4) İzleyicilerin sanatçıyla fotoğraf çekilmeleri yasaklanmalı, bu durum bilet satışı esnasında ilan edilmeli, gösteri başlarken ve gösteri sonunda sosyal mesafenin ihlaline sebep olacak davranışlardan kaçınılmalıdır.

5) İzleyicilerin gösteri alanlarına girişte uygun sırayla (en az 1 metre mesafeyle) sıraları ve içeriye teker teker girmeleri sağlanmalıdır.

6) İzleyiciler, diğer izleyiciler ve personel ile aralarındaki sosyal mesafeyi korumaları hususunda uyarılmalıdırlar.

7) İzleyiciler, gösteri alanlarının içinde mümkün olduğu kadar yüzeylere dokunmamalıdır. Dokunulduğunda el antiseptiği veya en az %70'lik alkol içeren kolonya kullanılmalıdır.

8) İzleyicilere el yıkama, maske kullanımı ve sosyal mesafe ile ilgili bilgi ve alışkanlık kazandıracak videolar gösteri öncesinde ve aralarda sinevizyonla ve/veya küçük sunumlarla sunulmalıdır.

E. Ortamların Düzenlenmesi, Temizlenmesi ve Havalandırılmasına Yönelik Önlemler

1) Ortamların her gün düzenli olarak temizlenmesi sağlanmalıdır.

2) Ortamların temizliğinde özellikle sık dokunulan yüzeylerin (koltuk kolçakları, kapı kolları, telefon ahizeleri, masa yüzeyleri vb.) temizliğine dikkat edilmelidir. Bu amaçla, su ve

deterjanla temizlik sonrası dezenfeksiyon için 1/100 sulandırılmış (5 litre suya yarım küçük çay bardağı) çamaşır suyu (Sodyum hipoklorit Cas No: 7681-52-9) kullanılabilir. Klor bileşikleri yüzeylerde korozyon oluşturabilir. Dayanıklı yüzeyler için kullanılması önerilen bir dezenfektandır. Tuvalet dezenfeksiyonu için 1/10 sulandırılmış çamaşır suyu (Sodyum hipoklorit Cas No: 7681-52-9) kullanılmalıdır.

3) Yüzey temizliği ve dezenfeksiyonu için; virüslere etkinliği gösterilmiş etken maddeleri içeren ve Sağlık Bakanlığı tarafından verilen 'Biyosidal Ürün Ruhsatı' bulunan yüzey dezenfektanları kullanılabilir.

4) Klor bileşiklerinin uygun olmadığı yazar kasa, bilgisayar klavyeleri, telefon ve diğer cihaz yüzeyleri %70'lik alkolle silinerek dezenfeksiyon sağlanmalıdır.

5) Ödeme terminali %70'lik alkol ile sık sık dezenfekte edilmelidir.

6) Ortamların kapı ve pencereleri açılarak yeterli hava dolaşımı sağlanacak şekilde sık sık havalandırılması sağlanmalıdır.

7) Merkezi havalandırma sistemleri bulunan iş yerlerinin havalandırması doğal hava sirkülasyonunu sağlayacak şekilde düzenlenmeli, havalandırma sistemlerinin bakımı ve filtre değişimleri üretici firma önerileri doğrultusunda yapılmalıdır. Salon klimaları ve vantilatörler kullanılmamalıdır.

8) Tuvaletlere el yıkama ile ilgili afişler asılmalıdır.

9) Tuvaletlere tek kullanımlık kâğıt havlu ve tuvalet kâğıdı konulmalıdır. Hava ile el kurutma cihazları çalıştırılmamalıdır.

10) Tuvaletlerde sıvı sabun bulundurulmalı ve devamlılığı sağlanmalıdır. Antiseptik içeren sabuna gerek yoktur.

11) Tuvaletlerdeki bataryalar ve sabunluklar mümkünse fotoselli olmalıdır.

12) Temizlik yapan personelin tıbbi maske ve eldiven kullanması sağlanmalıdır. Temizlik sonrasında personel maske ve eldivenlerini çıkarıp çöp kutusuna atmalı, ellerini en az 20 saniye boyunca su ve sabunla yıkamalıdır.